

**KOMERCIJALNA BANKA AD,
BUDVA**

**Izveštaj o izvršenoj reviziji
finansijskih izvještaja za 2008. godinu**

Podgorica, mart 2009. godine

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2008. GODINU

S A D R Ž A J:	<i>Strana</i>
I IZVJEŠTAJ I MIŠLJENJE REVIZORA	
MIŠLJENJE REVIZORA	1 – 2
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	3 – 6
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	7 – 35
II ANALIZE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	
1. Analiza Bilansa stanja	36
2. Analiza Bilansa uspjeha	37
3. Kapital Banke	38 – 39
4. Kvalitet aktive	39 – 41
5. Pokazatelji poslovanja	42 – 43
6. Kadrovska, tehnička i organizaciona osposobljenost	43 – 44
7. Interna revizija Banke	44

KPMG d.o.o. Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 45
81000 Podgorica
Montenegro

Telephone: +382 20 228 285
Fax: +382 20 228 286
E-mail: info@kpmg.me
Internet: www.kpmg.me

Hipotekarna banka a.d. Podgorica
račun 520-1370100-53
Opportunity Bank a.d. Podgorica
račun 540-1000032318221-33
PIB 02626837 PDV 30/31-05509-0

KOMERCIJALNA BANKA AD, BUDVA SKUPŠTINI AKCIONARA

Mišljenje o finansijskim izvještajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Komercijalne banke AD, Budva (u daljem tekstu: Banka) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2008. godine i bilansa uspjeha, bilansa tokova gotovine i izvještaja o promjenama na kapitalu Banke za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregleda osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa propisima Crne Gore. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, implementaciju i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i vršenje računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije izdatih od strane Međunarodnog saveza računovođa. Ovi standardi zahtijevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procjenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima nastalih bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Banke sa ciljem projektovanja revizorskih procedura koje odgovaraju okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola primijenjenih u Banci. Revizija takođe obuhvata ocjenu da li su računovodstvena načela i značajna procjenjivanja koja je primijenilo rukovodstvo odgovarajuća, kao i opštu ocjenu prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji u svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2008. godine, rezultate poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore.

Podgorica, 26. mart 2009. godine

Boris Milošević
Partner

KPMG d.o.o. Podgorica

Dejan Janković
Direktor

BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2008. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	2008.	2007.
Prihodi po osnovu kamata	2.3, 3	5.982	3.845
Rashodi po osnovu kamata	2.3, 3	(1.224)	(458)
Neto prihod od kamate		4.758	3.387
Troškovi za gubitke	2.5, 4	(1.785)	(1.528)
NETO PRIHODI		2.973	1.859
Prihodi po osnovu naknada	2.4, 5	2.370	2.529
Rashodi po osnovu naknada	2.4, 5	(331)	(317)
Neto prihod od naknada		2.039	2.212
NETO PRIHODI OD KAMATA I NAKNADA		5.012	4.071
Ostali prihodi			
Prihodi iz poslovanja sa devizama (neto)	2.12, 6	218	92
Prihodi iz kursnih razlika (revalorizacija)		(66)	(154)
Ostali prihodi	2.6, 6	564	683
Ukupno ostali prihodi		716	621
Opšti troškovi			
Troškovi plata i doprinosa	2.7, 7	(2.098)	(1.806)
Troškovi rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima		(80)	(248)
Troškovi poslovnog prostora i fiksne aktive	2.7, 7	(784)	(701)
Ostali troškovi	2.7, 7	(963)	(744)
Ukupno opšti troškovi		(3.925)	(3.499)
Dobit		1.803	1.193
Porezi iz dobiti	2.17,8	(193)	(117)
NETO DOBIT		1.610	1.076

Napomene na stranama od 7 do 35 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1-2

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2008. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	2008.	2007.
A K T I V A			
Novčana sredstva i računi kod depozitnih institucija	9	13.775	29.049
Kreditni i poslovi lizinga	2.8, 10	60.954	46.858
Manje: Rezerve za kreditne gubitke	2.8, 10	(3.126)	(1.678)
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	2.9, 11	2.471	2.425
Stečena aktiva	2.10, 12	2.295	174
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	2.11, 13	1	1
Ostala aktiva	14	807	549
Minus: Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu	2.8, 10	(213)	(132)
Ukupno bilansna aktiva		76.964	77.246
P A S I V A			
Depoziti	2.13, 15	36.272	56.235
Obaveze po uzetim kreditima	2.14, 16	17.000	-
Obaveze prema Vladi	2.14, 17	292	216
Ostala pasiva	18	3.107	2.047
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima i gubitke po osnovu operativnog rizika	19	237	219
Kapital	2.15, 20	20.056	18.529
Ukupno bilansna pasiva		76.964	77.246

Budva, 26. mart 2009. godine

KOMERCIJALNA BANKA AD,
 BUDVA

Milijana Gregović
 Glavni izvršni direktor

Napomene na stranama od 7 do 35 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1-2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U hiljadama EUR	Rezerve za opšte			Neraspoređena dobit	Ukupno
	Akcijski kapital	kreditne rizike	Rezerve		
Stanje 01.01.2007. godine	6.370	-	83	1.057	7.510
Emisija akcija	10.000	-	-	-	10.000
Emisija akcija iz neraspoređene dobiti	1.000	-	-	(1.000)	-
Raspodjela dobiti Generalnom direktoru, višem rukovodstvu, zaposlenima i članovima Odbora direktora Banke	-	-	-	(57)	(57)
Neraspoređena dobit tekuće godine	-	-	-	1.076	1.076
Stanje 31.12.2007. godine	17.370		83	1.076	18.529
Stanje 01.01.2008. godine	17.370	-	83	1.076	18.529
Raspodjela dobiti u rezerve za opšte kreditne rizike	-	366	-	(366)	-
Raspodjela dobiti u rezerve	-	-	7	(7)	-
Raspodjela dobiti Generalnom direktoru, višem rukovodstvu, zaposlenima i članovima Odbora direktora Banke	-	-	-	(83)	(83)
Neraspoređena dobit tekuće godine	-	-	-	1.610	1.610
Stanje 31.12.2008. godine	17.370	366	90	2.230	20.056

Napomene na stranama od 7 do 35 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1-2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NOVČANIM TOKOVIMA

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Prilivi od kamata i naknada	7.356	6.484
Prilivi po osnovu ponovnog sticanja otpisanih kredita	344	683
Ostali prilivi	1.070	138
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.770	7.305
Odlivi po osnovu kamata i naknada	(1.387)	(360)
Odlivi po osnovu bruto zarada	(2.098)	(1.806)
Odlivi po osnovu ostalih troškova poslovanja	(1.453)	(1.298)
Odlivi po osnovu datih avansa	(127)	(52)
Odlivi po osnovu povećanja ostale aktive	(27)	-
Ostali odlivi	(39)	-
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.131)	(3.516)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.639	3.789
Povećanje/smanjenje obavezne rezerve	2.894	(2.653)
Povećanje/smanjenje kredita	(15.698)	(28.565)
Povećanje/smanjenje plasmana	(12.804)	(31.218)
Povećanje/smanjenje depozita komitenata	(19.963)	18.910
Povećanje/smanjenje depozita komitenata	(19.963)	18.910
Neto odlivi iz poslovnih aktivnosti prije poreza na dobit	(29.128)	(8.519)
Plaćeni porez na dobit	(152)	(104)
Neto odlivi iz poslovnih aktivnosti	(29.280)	(8.623)
Odlivi za kupovinu osnovnih sredstava	(379)	(1.539)
Prilivi od prodaje stečene aktive	134	79
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(245)	(1.460)
Prilivi po osnovu emisije akcija	-	10.000
Odlivi po osnovu raspodjele dobiti	(83)	(57)
Povećanje/smanjenje obaveza po dugoročnim kreditima	17.076	(84)
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	16.993	9.859
Novčana sredstva i depoziti kod depozitnih institucija (izuzev obavezne rezerve) na početku perioda	19.337	19.623
Kursne razlike (neto)	152	(62)
Novčana sredstva i depoziti kod depozitnih institucija (izuzev obavezne rezerve) na kraju perioda	6.957	19.337
Neto smanjenje gotovine	(12.380)	(286)

Napomene na stranama od 7 do 35 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1-2

1 Osnovni podaci o Banci

- 1.1 Komercijalna banka AD, Budva (u daljem tekstu: Banka) je osnovana u toku 2003. godine, kada je u skladu sa Statutom i Odlukom Skupštine Komercijalna banke AD, Beograd, ugašena filijala u Budvi i osnovano kao posebno pravno lice afilijacija u Crnoj Gori pod imenom Komercijalna banka AD, Budva. Sjedište Banke je u Budvi, Poslovni centar Podkošljun bb.

Komercijalna banka AD, Beograd ima 100% učešće u kapitalu Banke.

Banka je registrovana kao akcionarsko društvo. Registarski broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0006783/22.

Banka je od Centralne banke Crne Gore, Rješenjem broj 0101-9/1-2003 od 07.02.2003. godine, dobila odobrenje za rad.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 372 (Rješenje broj 02/3-29/2-03 od 12.12.2003. godine).

- 1.2 U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova može da obavlja i sledeće poslove :

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- plati promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanje u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

- 1.3 Organi Banke su: Skupština akcionara i Odbor direktora. Skupština akcionara je najviši organ Banke. Izvršni odbor Komercijalne banke AD, Beograd vrši nadležnost Skupštine akcionara. Odbor direktora je organ upravljanja Bankom i sastoji se od 7 članova, uključujući i predsjednika, od kojih su 2 lica nezavina od Banke. Članovi Odbora direktora se imenuju na period od 4 godine, s tim da mogu biti ponovo birani.

- 1.4 Odbor za reviziju čine 3 člana uključujući i predsjednika, koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom. Predsjednika i članove Odbora za reviziju bira Odbor direktora na period od 4 godine.

- 1.5 Odbor za upravljanje aktivom i pasivom vrši nadzor nad upravljanjem rizicima u pojedinim područjima poslovanja Banke, prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki predlaže mjere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene odlukom

Odbora direktora i aktima Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom se sastoji od 3 člana uključujući i predsjednika Odbora i bira se na period od 4 godine.

- 1.6 Banka ima glavnog izvršnog direktora i dva izvršna direktora koji moraju ispunjavati uslove propisane zakonom. Glavni izvršni direktor i izvršni direktori se imenuju na period od 4 godine. Odlukom o imenovanju izvršnog direktora i svakog izvršnog direktora pojedinačno se utvrđuje nadležnost za rukovođenje ključnim područjima poslovanja Banke.

2 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja i pregled osnovnih računovodstvenih politika

Osnov za prezentiranje finansijskih izvještaja predstavlja godišnji račun Banke za 2008. godinu koji je sačinjen u skladu sa propisima Crne Gore.

2.1 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji prikazani na stranama 3 do 6 sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore: Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Sl. list CG", br. 52/00 do 04/05), Zakonom o bankama ("Sl. list CG", br. 17/08) i podzakonskim aktima donijetim na osnovu pomenutih zakona, Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG", br. 69/05 i 80/08), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG" br. 65/01 do 40/08), Zakonom o hartijama od vrijednosti ("Sl. list CG" 59/00 do 28/06) i ostalim podzakonskim aktima.

Zakonom o bankama ("Sl. list CG", br. 17/08) koji je stupio na snagu 19. marta 2008. godine je definisano da su Banke dužne da svoje poslovanje usaglase sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Finansijski izvještaji su prikazani u hiljadama EUR koja predstavlja funkcionalnu i prezentacionu valutu Banke.

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji pretpostavlja da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

Osnovne računovodstvene politike kod sastavljanja finansijskih izvještaja za 2008. godinu i promjene u odnosu na prethodnu godinu navedene su dalje u tekstu.

2.2 Pravila procenjivanja

Prezantacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procijena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procijene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

2.3 Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa koji su definisani ugovorom između Banke i klijenta.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se na bazi obračuna metodom efektivne kamatne stope perioda u kome su ostvareni, a unaprijed obračunate kamate razgraničava na period trajanja ugovorne obaveze.

Prihodi od kamata obračunati su na plasmane komitentima, depozite kod drugih finansijskih institucija, a rashodi od kamata obračunati su na finansijske obaveze po depozitima i pozajmicama.

Prihodi obračunatih kamata tekućeg perioda po osnovu nekvalitetnih plasmana (C1, C2, C3, C4, D i E) koji kasne u otplati preko 60 dana, i po osnovu utuženih plasmana, imaju tretman suspendovane kamate, te ne ulaze u prihod tekućeg perioda. Potraživanja za suspendovanu kamatu Banka vodi u vanbilansnoj evidenciji do konačne naplate, a naplata istih se tretira kao ostali prihod.

2.4 Prihodi i rashodi po osnovu naknada

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Prihodi od naknade za odobravanje kredita se knjiže kao odloženi prihodi, a priznaju se u prihode perioda u srazmjeri sa proteklim vremenom korišćenja kredita i prikazuju kao korekcija efektivnog prinosa na plasmane po kreditima.

2.5 Troškovi za kreditne gubitke

Troškovi za kreditne gubitke obuhvataju troškove po kreditnim gubicima i ostalim gubicima koje Banka formira za stavke aktive koje identifikuje, odnosno klasifikuje u kategorije A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, D i E prema kriterijumima iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama.

Na aktivu koja se klasifikuje prema stepenu rizika primjenjuju se sledeći procenti:

Kategorija	%
A	1
B1	3
B2	8
C1	20
C2	30
C3	40
C4	50
D	75
E	100

Ostali gubici obuhvataju rezervisanja po operativnom riziku na osnovu procjene vjerovatnoće gubitaka usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti Banku gubitku.

2.6 Ostali prihodi

Banka je u okviru ostalih prihoda uključila prihode po osnovu stvarne naplate potraživanja za aktivu koja je u prošlim godinama svrstana u kategoriju E ili gubitak koja se vodi u vanbilansnim evidencijama, prihode obračunatih kamata tekućeg perioda po osnovu nekvalitetnih plasmana (C1, C2, C3, C4 i D) koji kasne u otplati preko 60 dana, prihode od smanjenja obaveza prema Komercijalnoj banci AD, Beograd, kao i prihode i rashode iz poslovanja sa devizama. Kursne razlike se iskazuju po neto principu kao razlika pozitivnih i negativnih kursnih razlika

2.7 Opšti troškovi

Opšte troškove čine troškovi plata i doprinosa, troškova poslovnog prostora, fiksne aktive i režije, troškovi rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima i ostali rashodi.

2.8 Krediti i kamata

Banka je dužna da obim, visinu i strukturu svojih plasmana održava u odnosima koje propisuje Centralna banka Crne Gore (shodno Zakonu o bankama, "Sl. list CG", br. 17/08) i Odluci o minimalnim standardima upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list CG", br. 60/08).

U skladu sa poslovnom politikom i propisima, Banka je odobravala kratkoročne i dugoročne kredite.

U bilansu stanja krediti su iskazani u iznosu potraživanja po osnovu glavnice.

Odluke o odobravanju kredita donosi Kreditni odbor Banke imenovan od strane Odbora direktora u skladu sa svojim ovlašćenjima i utvrđenim limitima od strane Odbora direktora, a Komitet za upravljanje kreditnim rizikom shodno zakonskim propisima i poslovnom politikom Banke donosi odluke o odobravanju velikih kredita i kredita iznad limita utvrđenih od strane Odbora direktora.

Donošenjem Zakona o bankama ("Sl. list CG", br. 17/08), te usklađivanjem akata banke sa zakonom i podzakonskim aktima i donošenjem novog Statuta Banke, od 31. oktobra 2008. godine odluke o odobravanju kredita donose Glavni izvršni direktor i izvršni direktori u skladu sa svojim nadležnostima do visine utvrđene Odlukom o visini i uslovima za odobrenje transakcija koje su u nadležnosti Glavnog izvršnog direktora i izvršnih direktora. Velike kredite iznad limita o kojim odlučuju Glavni izvršni direktor i izvršni direktori donosi Odbor direktora.

Instrumenti obezbjeđenja naplate potraživanja utvrđuju se posebnom odredbom ugovora između Banke i dužnika. Kao instrument obezbjeđenja naplate potraživanja Banka prihvata ugovore o fiducijarnom prenosu prava svojine, ovlašćenja za naplatu duga sa računa klijenta – žiranta kod njegovog nosioca platnog prometa, mjenice, robu, hipoteku na nekretninama i pokretnim stvarima, garancije drugih banaka i ostale.

Minimalni iznos rezervi za kreditne gubitke obračunava se korišćenjem knjigovodstvene vrijednosti potraživanja koja se množi procentom rezerve određene klasifikacione kategorije, s tim što Banka može prethodno oduzeti vrijednost sredstava obezbjeđenja – novčani kolaterali.

2.9 Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva predstavljaju građevinske objekte, opremu i ostala sredstva koja su u funkciji poslovanja Banke.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva se vode po nabavnoj vrijednosti koja se sastoji od nabavne cijene uvećane za zavisne troškove nabavke, a umanjene za trgovinske popuste i rabate. Revalorizacija poslovnog prostora i ostale fiksne aktive se vrši periodično ukoliko se procijeni da se iskazane vrijednosti u knjigama Banke značajno razlikuju od iznosa koji bi se utvrdio da je primijenjen postupak iskazivanja po poštenoj (fer) vrijednosti na dan bilansa stanja. Značajnim odstupanjem smatra se odstupanje koje je više od 15% za grupu istovrsnih stalnih sredstava.

Amortizacija ovih sredstava obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom stopa izračunatih na osnovu procijenjenog vijeka trajanja sredstva.

Primijenjene godišnje stope amortizacije su:

	<u>%</u>
Zgrade	2,5
Računari i računska oprema	25
Namještaj i oprema	10-25
Motorna vozila	15,5

2.10 Stečena aktiva

Stečenu aktivu čine nekretnine i ostala sredstva stečena od komitenata zbog neplaćenog duga. Stečene nekretnine su vrednovane u visini nenaplaćenih potraživanja.

2.11 Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

Banka ima ulaganja u kapitalu drugih pravnih lica. Ove investicije se vode u visini troškova ulaganja.

2.12 Devizna sredstva

Aktiva i pasiva izražene u deviznim sredstvima preračunate su u EUR po srednjem kursu valuta važećem na dan 31. decembra 2008. godine.

Kursne razlike nastale preračunavanjem deviznih sredstava i kursne razlike nastale iz poslovnih promjena iskazane su u okviru ostalih prihoda po neto principu.

2.13 Depoziti

Depoziti se prikazuju u visini deponovanih iznosa koji mogu biti uvećani za obračunatu kamatu, što zavisi od obligacionog odnosa između deponenta i Banke.

Depoziti u devizama se prikazuju u EUR prema srednjem kursu valuta važećem na dan 31. decembra 2008. godine.

2.14 Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima predstavljaju obaveze Banke po dugoročnim kreditima prema, Komercijalnoj banci AD, Beograd, Fondu za razvoj i Agenciji za razvoj malih i srednjih preduzeća.

2.15 Kapital Banke

Na dan 31. decembra 2008. godine kapital Banke je klasifikovan kao:

- kapital prve klase i
- kapital druge klase.

U okviru kapitala prve klase Banke iskazani su uplaćeni akcijski kapital, neraspoređena dobit iz prethodnih godina i zakonom propisane rezerve.

Kapital druge klase čine rezerve za kreditne gubitke do 1,25% rizične aktive banke i dobiti u tekućoj godini

Rizični kapital Banke čini zbir kapitala prve i druge klase umanjen za nematerijalna ulaganja i ulaganja Banke u kapital drugih pravnih lica.

Nakon usaglašavanja poslovanja sa odredbama Zakona o bankama (SL. list CG br. 17/08), Banka će biti dužna da utvrđuje adekvatnost kapitala na bazi sopstvenih sredstava kao apsolutnog i koeficijenta solventnosti kao relativnog pokazatelja adekvatnosti kapitala banke.

Minimalni iznos sopstvenih sredstava Banke mora biti jednak ili veći od iznosa minimalnog novčanog dijela osnivačkog kapitala utvrđenog Zakonom i ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

2.16 Rezerve za opšte kreditne rizike

Banka je dužna da, u cilju pokrivanja rizika koji su povezani sa opštim uslovima poslovanja i nijesu specifični rizici za pojedinačne kredite, formira i održava rezerve za opšte kreditne rizike (u daljem tekstu: opšte rezerve). Opšte rezerve izdvajaju se na teret ostvarene dobiti u prethodnoj godini. Ukoliko se utvrđene opšte rezerve ne mogu izdvojiti na teret ostvarene dobiti u prethodnoj godini, te rezerve se izdvajaju na teret rashoda tekućeg poslovanja banke.

2.17 Oporezivanje

Oporezivanje je sprovedeno u skladu sa zakonima Republike Crne Gore. Banka plaća porez na dobit, porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade i ostale poreze.

Porez na dobit se plaća u vidu mjesečnih akontacija čiju visinu određuje na osnovu prijave poreza na dobit za prethodnu godinu. Osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti u bilansu uspjeha.

Stopa poreza je proporcionalna i iznosi 9% poreske osnovice.

Zakon o porezu na dobit utvrđuje da gubitak po osnovu poreskog bilansa u tekućoj godini ne može da se prenese unazad. Međutim, gubici po poreskom bilansu tekuće godine mogu da smanje oporezivu dobit budućeg perioda (izuzev ako gubitak proističe iz kapitalnih gubitaka ili dobitaka), ali u periodu ne dužem od 5 godina.

Odloženi porez nastaje priznavanjem odloženih poreskih obaveza i odložene poreske imovine na sve privremene razlike između oporezive dobiti i finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA

3 Prihodi i rashodi od kamata

3.1 Kamata kao prihod se ostvaruje od:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Plasmana privrednim društvima	3.721	2.158
Plasmana fizičkim licima	1.873	810
Plasmana bankama	318	831
Plasmana opštinama i javnim preduzećima	70	12
Plasmana Vladi Crne Gore	-	34
Ukupno	5.982	3.845

3.2 Kamata kao rashod je nastala po osnovu:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Depozita fizičkih lica	501	344
Depozita privrednih društava	93	96
Obaveza prema Vladi Crne Gore	3	9
Obaveza prema bankama i drugim finansijskim institucijama	627	9
Ukupno	1.224	458

4 Troškovi za gubitke

Rezervisanja/(ukidanje rezervisanja) za:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Kreditne gubitke	3.479	1.302
Opšte kreditne gubitke	135	-
Gubitke po vabilansnim stavkama	1	63
Gubitke od kamatnih potraživanja	236	26
Operativni rizik	-	35
Rizik zemlje	(1)	(3)
Stečenu aktivu	21	-
Depozite kod drugih banaka	(82)	105
Sudske sporove koji se vode protiv Banke (Napomena 18)	84	-
Ostale aktive	8	-
Smanjenje troškova za kreditne gubitke zbog prenosa potraživanja po kreditima i kamatama na stečenu aktivu	(2.096)	-
Ukupno	1.785	1.528

5 Prihodi i rashodi od naknada

5.1 Naknada kao prihod se ostvaruje od:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Naknade po kreditima	484	327
Naknade po vanbilansnim poslovima	107	101
Naknade za usluge platnog prometa	1.250	1.301
Ostale naknade i provizije	529	800
Ukupno	2.370	2.529

5.2 Naknada kao rashod je nastala po osnovu:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Naknade za usluge platnog prometa	186	169
Ostale naknade i provizije	145	148
Ukupno	331	317

6 Ostali prihodi

Ostale prihode čine:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Neto gubici/dobici od devizne razmjene	152	(62)
Naplaćena otpisana potraživanja po osnovu komisionih poslova	-	413
Naplaćena otpisana potraživanja	499	213
Prihodi od smanjenja obaveza prema Komercijalnoj banci AD, Beograd (Napomena 18 – Ostala pasiva)	63	56
Ostali prihodi	2	1
Ukupno	716	621

U okviru naplaćenih otpisanih potraživanja u iznosu od EUR 499 hiljada se nalazi iznos od EUR 131 hiljadu koji se odnosi na potraživanja po osnovu kamata prenešena iz vanbilansnih evidencija na stečenu aktivu.

7 Opšti troškovi

Opšte troškove čine:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Troškovi plata i doprinosa	2.098	1.806
Troškovi poslovnog prostora i fiksne aktive	784	701
Troškovi rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima (Napomena 18 – Ostala pasiva)	80	248
Troškovi telekomunikacija i internet veze	143	150
Reklamiranje i markering	153	127
Profesionalne provizije i troškovi	136	128
Donacije i sponzorstva	127	75
Kancelarijski materijal	84	63
Troškovi reprezentacije	29	30
Ostali operativni troškovi	291	171
Ukupno	3.925	3.499

8 Porez na dobit

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Obračunati tekući porez	204	128
Obračunati odloženi porez - obaveza	5	11
Obračunati odloženi porez - sredstvo	(16)	(22)
Ukupno	193	117

BILANS STANJA

9 Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija

9.1 Novčana sredstva i račune depozita čine:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Žiro račun	4.571	10.999
Gotov novac	2.145	4.226
Depoziti kod Centralne banke Crne Gore	6.818	9.712
Lokalne banke	6	11
Devizni računi kod stranih banaka	229	4.098
Novčana sredstva u postupku naplate	6	3
Ukupno	13.775	29.049

9.2 Računi depozita kod depozitnih institucija u Crnoj Gori u iznosu od EUR 6.818 hiljada (u 2007. godini EUR 9.712 hiljada) se odnose na obaveznu rezervu koja se izdvaja po stopi od 19% na depozite javnog sektora bez obzira na ročnost, na depozite po viđenju ostalih sektora i oročene depozite ostalih sektora čiji je rok do dospijeca, na dan obračunavanja obavezne rezerve, kraći od 180 dana i 2% na oročene depozite ostalih sektora čiji je rok do dospijeca, na dane obračunavanja obavezne rezerve, duži od 180 dana a kraći od dvije godine. Ove stope se primjenjuju na prosječan iznos depozita u skladu sa propisom Centralne banke Crne Gore u toku prethodnog nedjeljnog perioda (od ponedjeljka do ponedjeljka). Na 50% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka obračunava kamatu po stopi od 1% na godišnjem nivou.

10 Krediti i poslovi lizinga

10.1 Na dan 31.12.2008. godine analiza po vrstama korisnika kredita je sledeća:

U hiljadama EUR	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Ukupno 2007.
Opštine (javne organizacije)	750	3	753	15
Privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	96	-	96	270
Privredna društva u privatnom vlasništvu	16.827	23.979	40.806	32.787
Preduzetnici	50	95	145	33
Neprofitne organizacije	9	-	9	24
Fizička lica	3.214	15.601	18.815	13.525
Kreditne kartice	330	-	330	204
Ukupno	21.276	39.678	60.954	46.858

10.2 Promjene na kreditima u toku 2008. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	2008.
Stanje 01.01.	46.858
Povećanja	
Novi plasmani u toku godine	43.064
Pripisana kamata	413
Smanjenja	
Naplaćeno tokom godine	(27.350)
Prenos na vanbilansne evidencije E kategorija	(2.031)
Stanje 31. decembra	60.954

10.3 Rezerve za kreditne i ostale gubitke su formirane kako slijedi:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Kreditni	3.126	1.678
Rezerve za opšte kreditne gubitke	118	-
Kamata	32	15
Rezerve na sredstva kod ino banaka	23	105
Ostala aktiva	33	4
Rizik zemlje	7	8
Ukupno	3.339	1.810

10.4 Promjene na rezervama za kreditne i potencijalne gubitke na ostalu aktivu u toku 2008. su sledeće:

	Stanje 1.01.2008.	Povećanje rezervisanja	Smanjenje rezervisanja	Prenos u vanbilans	Stanje 31.12.2008.
Kreditni	1.678	3.479	-	(2.031)	3.126
Rezerve za opšte kreditne gubitke	-	118	-	-	118
Kamate	15	236	-	(219)	32
Rezerve na sredstva kod ino banaka	105	-	(82)	-	23
Ostala aktiva	4	29	-	-	33
Rizik zemlje	8	-	(1)	-	7
Ukupno	1.810	3.862	(83)	(2.250)	3.339

11 Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

11.1 Poslovni prostor i ostalu fiksnu aktivu Banke na dan 31. decembra 2008. godine čine:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Građevinski objekti	1.814	1.814
Računari	177	163
Ostala sredstva za rad	1.331	1.050
Ispravka vrijednosti	(851)	(602)
Stanje 31. decembra	2.471	2.425

11.2 Promjene na poslovnom prostoru i ostaloj fiksnoj aktivi u toku 2008. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Računari	Ostala sredstva za rad	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje 1.01.2008.	1.814	163	1.050	3.027
Korekcija pocetnog stanja	-	-	(7)	(7)
Promjene u toku godine				
Nabavka novih sredstva za rad	-	14	302	316
Rashodovanje	-	-	(14)	(14)
Stanje 31. decembra 2008.	1.814	177	1.331	3.322
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1.01.2008.	98	92	412	602
Obračunata amortizacija	49	31	183	263
Rashodovanje	-	-	(14)	(14)
Stanje 31. decembra 2008.	147	123	581	851
Neotpisana vrijednost 31. decembra 2008.	1.667	54	750	2.471
Neotpisana vrijednost 31. decembra 2007.	1.716	71	638	2.425

11.3 Banka je vlasnik poslovnog prostora površine 1.080 m².

12 Stečena aktiva

Stečena aktiva u iznosu od EUR 2.295 hiljada (u 2007. godini EUR 174 hiljade) se odnosi na nepokretnosti koje je Banka stekla aktiviranjem sredstava obezbjeđenja i odnose se na potraživanja po kreditima dužnika prikazanim u tabeli dolje:

U hiljadama EUR

Swisslion d.o.o. Podgorica	1.131
Adriatic stroj d.o.o. Budva	1.096
Popović Company d.o.o Podgorica	37
3M Vujović d.o.o. Nikšić	31
Stanje 31. decembra 2008. godine	2.295

Kako je prikazano u Napomeni 18 - Ostala pasiva primljeni avansi u iznosu od EUR 1.202 hiljade se odnose na izvršenu uplatu dužnika Adriatic stroj d.o.o, Budva za izmirenje duga po kreditu nakon objavljene licitacije za prodaju nepokretnosti koja su služila kao sredstvo obezbjeđenja potraživanja za kredit i koje se na dan 31. decembra 2008. godine nalaze u stečenoj aktivi Banke. U martu 2009. godine Uprava za nekretnine je donijela Rešenje po kojem se vlasništvo nad nepokretnostima upisuje na Adriatic stroj d.o.o. Budva, čime su se stekli uslovi da se u računovodstvenim evidencijama Banke isknjiže primljeni avansi i aktiva stečena i po ovom osnovu.

13 Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

Na dan 31. decembra 2008. godine ulaganja u kapital drugih pravnih lica iznose EUR 1 hiljadu (u 2007. godini EUR 1 hiljadu) i odnose se na učešće u kapitalu Montenegroberze AD, Podgorica.

14 Ostala aktiva

14.1 Ostalu aktivu čine:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Potraživanja za kamate	384	315
Dati avansi	256	90
Nematerijalna ulaganja	57	63
Obračunate a nenaplaćene naknade	18	32
Odložena poreska aktiva	38	22
Ostala potraživanja	54	27
Ukupno	807	549

14.2 Promene na potraživanjima po osnovu kamata u toku 2008. godine su sljedeće:

U hiljadama EUR	2008	2007.
Stanje 01.01.	315	129
Obračunati prihodi u periodu 01.01 – 31.12.	5.687	3.614
Naplaćeno u periodu 01.01 - 31.12.	(4.986)	(3.413)
Pripis kamate glavnici	(413)	-
Isknjižavanje kamate za E kategoriju	(219)	(15)
Stanje 31. decembra	384	315

14.3 Promjene na nematerijalnim ulaganjima su sledeće:

U hiljadama EUR	
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januara 2008. godine	152
Promjene u toku godine	
Nabavka	24
Stanje 31. decembra 2008. godine	176
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. januara 2008. godine	89
Obračunata amortizacija	30
Stanje 31. decembra 2008. godine	119
Neotpisana vrijednost nematerijalne aktive na dan 31. decembar 2008.	57
Neotpisana vrijednost nematerijalne aktive na dan 31. decembar 2007.	63

14.4 Nematerijalna ulaganja uglavnom čine ulaganja u software za potrebe platnog prometa, knjigovodstvenih i bankarskih poslova. Stopa otpisa je 25%.

15 Depoziti

15.1 Depozite Banke čine:

			2008.	2007.
U hiljadama EUR	Kamato- nosni	Nekamato- nosni	Ukupno	Ukupno
Depoziti po viđenju	12.888	14.161	27.049	48.142
Oročeni depoziti	8.914	309	9.223	8.093
Ukupno	21.802	14.470	36.272	56.235

15.2 Depozite Banke čine depoziti koje su uložili:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Opštine (javne organizacije)	65	838
Privredna društva u državnom vlasništvu	462	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	8.467	12.338
Preduzetnici	155	180
Banke	124	422
Finansijske institucije	1	7
Neprofitne organizacije	345	701
Fizička lica	26.647	41.743
Ostala	6	6
Ukupno	36.272	56.235

16 Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po uzetim kreditima na dan 31.decembra 2008. godine iznose EUR 17.000 hiljada i odnose se na dugoročne kredite uzete od Komercijalne banke AD, Beograd u toku 2008. godine, pod uslovima prikazanim u tabeli:

	Iznos kredita u hiljadama EUR	Datum puštanja kredita u tečaj	Rok	Kamatna stopa na godišnjem nivou
Ugovor o kreditu broj 01/10777	8.000	30.12.2008.	18 mjeseci	8,95%
Ugovor o kreditu broj 01/10776	5.000	30.12.2008.	18 mjeseci	8,95%
Ugovor o kreditu broj 01/10775	2.700	30.12.2008.	18 mjeseci	8,95%
Ugovor o kreditu broj 01/10778	1.300	30.12.2008.	18 mjeseci	8,50%
Ukupno	17.000			

U skladu sa ugovorom o kreditu broj 01/10778 od 26. decembra 2008. godine odobren je iznos od EUR 3.500 hiljade koje Banka može povlačiti sukcesivno do 31. marta 2009. godine. Do 31. decembra 2008. godine Banka je iskoristila iznos od EUR 1.300 hiljade.

17 Obaveze prema Vladi Crne Gore

Obaveze prema Vladi Crne Gore u iznosu od EUR 292 hiljade (u 2007. godini EUR 216 hiljada) se odnose na obaveze po uzetim dugoročnim kreditima od Fonda za razvoj Crne Gore u iznosu od EUR 181 hiljadu (u 2007. godini EUR 116 hiljada) koje Banka plasira krajnjim korisnicima na rok do 3 godine sa *grace* periodom od 12 do 24 mjeseci i kamatnom stopom od 7 do 8% na godišnjem nivou od čega Banka zadržava 2% za pokriće troškova i obaveze po dugoročnom kreditu uzetom od Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća u iznosu od EUR 111 hiljada (u 2007. godini EUR 100 hiljada) koji je Banka plasirala prema krajnjem korisniku na rok od 7 godina sa *grace* periodom od 12 mjeseci i kamatnom stopom od 5% na godišnjem nivou.

18 Ostala pasiva

Ostalu pasivu čine sledeće pozicije:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Primljeni avansi	1.202	132
Obaveze prema povezanim pravnim licima – osnivaču Komerčijalnoj banci AD, Beograd	319	382
Obračunata neplaćena kamata na depozite	71	125
Odloženi prihodi po osnovu naknada po kreditima	376	469
Odloženi prihod po osnovu unaprijed naplaćene kamate	82	298
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima	321	248
Unaprijed napaćena potraživanja po kreditima	173	157
Unaprijed obračunate kamate za štednju građana	158	-
Obaveze za poreze	142	76
Obaveze prema dobavljačima	133	115
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 4)	84	-
Ostala pasiva	46	45
Ukupno	3.107	2.047

Primljeni avansi u iznosu od EUR 1.202 hiljade se odnose na izvršenu uplatu dužnika Adriatic stroj d.o.o, Budva za izmirenje duga po kreditu nakon objavljene licitacije za prodaju nepokretnosti koja su služila kao sredstvo obezbjeđenja potraživanja za kredit i koje se na dan 31. decembra 2008. godine nalaze u stečenoj aktivi Banke (Napomena 12 - Stečena aktiva). U martu 2009. godine Uprava za nekretnine je donijela Rešenje po kojem se vlasništvo nad nepokretnostima upisuje na Adriatic stroj d.o.o. Budva, čime su se stekli uslovi da se isknjiže primljeni avansi i aktiva stečena po ovom osnovu.

Obaveze prema Komerčijalnoj banci AD, Beograd u iznosu od EUR 319 hiljada (u 2007. godini EUR 382 hiljade) se odnose na obaveze po osnovu sredstava ustupljenih Banci od strane Komerčijalne banke AD, Beograd u cilju proširenja i unapređenja unutrašnje organizacije i tehnologije rada na osnovu Ugovora o uređivanju međusobnih odnosa koji je Banka potpisala sa Komerčijalnom bankom AD, Beograd dana 11. juna 2003. godine. Kao što je dato u Napomeni 6 iznos od EUR 63 hiljade (u 2007. godini EUR 56 hiljada) se

odnosi na prihode od smanjenja obaveza prema Komercijalnoj banci AD, Beograd priznate u 2008. godini po principu sučeljavanja sa troškovima povezanim sa svrhom za koju su ova sredstva ustupljena Banci - proširenje i unapređenje unutrašnje organizacije i tehnologije rada.

Rezervisanja za sudske sporove u iznosu od EUR 84 hiljade se odnose obavezu Banke da prema bivšem zaposlenom radniku po osnovu Presude Osnovnog suda u Kotoru donešene na dan 31. devembra 2008. godine. Banka je izjavila žalbu na presudu dana 18. januara 2009. godine.

Odloženi prihod po osnovu unaprijed naplaćene kamate u iznosu od EUR 82 hiljade (u 2007. godini EUR 298 hiljada) se odnosi na unaprijed plaćenu kamatu za kredit odobren društvu Roaming Montenegro d.o.o, Nikšić.

Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima u iznosu od EUR 321 hiljadu (u 2007. godini EUR 248 hiljada) se odnose na rezervisanja za otpremnine zaposlenima.

19 Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima

19.1	Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima čine:		
	U hiljadama EUR	2008.	2007.
	Garancije	144	167
	Odobreni, a neiskorišćeni krediti	36	12
	Rezerve za opšte kreditne gubitke	17	-
	Operativni rizik	40	40
	Ukupno	237	219

19.2 Promjene na rezervama za kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima u toku 2008. su sledeće:

U hiljadama EUR	Stanje 1.01.2008.	Povećanje rezervisanja	Smanjenje rezervisanja	Stanje 31.12.2008.
Garancije	167	-	(23)	144
Odobreni a neiskorisceni krediti	12	24	-	36
Rezerve za opšte kreditne gubitke	-	17	-	17
Operativni rizik	40	-	-	40
Ukupno	219	41	(23)	237

20 Kapital Banke

Kapital Banke čini:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Aksijski kapital	17.370	17.370
Opšte rezerve	366	-
Rezerve	90	83
Neraspoređena dobit prethodnih godina	620	-
Dobit tekuće godine	1.610	1.076
Ukupno	20.056	18.529

U skladu sa Odlukom o izdvajanju dijela dobiti za opšte bankarske rezerve Banke koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 31.03.2008. godine izdvaja se dio neraspoređene dobiti na opšte rezerve u iznosu od EUR 366 hiljada.

U skladu sa Odlukom o izdvajanju dijela dobiti za ostale rezerve Banke koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 16.05.2008. godine izdvaja se dio neraspoređene dobiti na ostale rezerve u iznosu od EUR 7 hiljada.

U skladu sa Odlukom o nagradama članovima Odbora direktora iz neraspoređene koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 16.05.2008. godine odobrava se isplata nagrada članovima Odbora direktora u iznosu od EUR 8 hiljada.

U skladu sa Odlukom o nagradi Generalnom direktoru iz neraspoređene dobiti koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 16.05.2008. godine odobrava se isplata nagrade Glavnom izvršnom direktoru u iznosu od EUR 20 hiljada.

U skladu sa Odlukom o nagradama menadžmenta i radnika Banke iz neraspoređene koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 16.05.2008. godine odobrava se isplata nagrada menadžmentu i radnicima Banke u ukupnom bruto iznosu od EUR 55 hiljada.

Prema izvodu iz registra Centralne Depozitarne Agencije na dan 31.12.2008. godine akcionarski kapital iznosi EUR 17.370 hiljada. Akcionar Komercijalna banka AD, Beograd posjeduje 100% akcijskog kapitala Banke.

Aksijski kapital se sastoji od novčanog i nenovčanog dijela i podijeljen je na akcije nominalne vrijednosti 10.000,00 EUR po akciji.

U skladu sa Odlukom o izdvajanju dijela neraspoređene dobiti u korist osnivača Banke – Komercijalne banke AD, Beograd za dividendu, broj 2a/22 koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 16.05.2008. godine, izvršena je raspodjela dividende u obliku akcija u iznosu od EUR 620 hiljada. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivaće se nakon donošenja odluke Skupštine akcionara Komercijalne banke AD, Beograd o reinvestiranju dividende za povećanje akcijskog kapitala Komercijalne banke ad Budva.

21 Transakcije sa povezanim licima

21.1 Komercijalna banka AD, Beograd

U hiljadama EUR	2008	2007
Salda potraživanja		
Sredstva na korespodentnom računu	67	81
Ukupno	67	81
Salda obaveza i kapitala		
Depoziti po viđenju	121	419
Obaveze po osnovu sredstava ustupljenih Banci u cilju proširenja i unapređenja unutrašnje organizacije i tehnologije rada	319	382
Obaveze po dugoročnim kreditima	17.000	-
Obaveze za kamate po dugoročnim kreditima	8	-
Kapital	17.370	17.370
Ukupno	35.137	18.181
Prihodi		
Prihodi od kamata na depozite	-	12
Prihodi od provizija iz deviznog poslovanja	10	-
Prihodi od smanjenja obaveza	63	56
Prihodi od naknada po komisionim poslovima	3	413
Ukupno	76	481
Rashodi		
Kamata na depozite	569	10
Ukupno	569	10
Vanbilans		
Obaveze po komisionim poslovima	127	180
Ukupno	127	180

21.2 Komercijalna banka AD, Banja Luka

Rashodi		
Kamata na depozite	39	-
Ukupno	39	-

- 21.3 Banka je tokom 2008. godine isplatila ključnom rukovodstvu koje uključuje Generalnog direktora i direktore sektora iznos od EUR 423 hiljade. Članovima Odbora direktora i Odbora za reviziju na ime naknada je isplaćen iznos od EUR 56 hiljada.

Potraživanja po potrošačkim kreditima odobrenih menadžmentu iznose EUR 57 hiljade.

22 Vanbilansne evidencije

22.1 Vanbilansnu aktivnu i pasivnu koja predstavlja potencijalnu obavezu za Banku čine:		
U hiljadama EUR	2008.	2007.
Plative garancije	2.219	1.632
Činidbene garancije	225	221
Ostale vrste garancija	759	24
Odobreni, a neiskorišćeni limiti po VISA revolving karticama	580	514
Akreditivi	229	219
Ukupno	4.012	2.610

22.2 Sudski sporovi

Protiv Banke se vodi više sudskih sporova koji su, prema pismu advokata koji u ime i za račun Banke vodi sudske sporove, neosnovani. Osim za sudski spor za koji je Banka izvršila rezervisanje objelodanjen u Napomena 18 – Ostala pasiva, Banka nije izvršila rezervisanja za ostale eventualne obaveze po navedenim sporovima zbog toga što prema procjeni rukovodstva Banke, iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova, Banka neće biti izložena materijalno potencijalnim gubicima po ovom osnovu.

Banka vodi više pojedinačnih sudskih sporova za naplatu svojih potraživanja koji, prema pismu advokata koji u ime i za račun Banke vodi sudske sporove, na dan 31. decembra 2008. godine iznose EUR 567 hiljada (u 2007. godini EUR 196 hiljada) i za njih se očekuje povoljan ishod.

22.3 Ostale potencijalne obaveze

Banka je u toku godine ostvarivala transakcije koje podliježu oporezivanju u skladu sa crnogorskim poreskim zakonima. Iako su ove transakcije pažljivo razmotrene prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ostaju eventualni rizici da bi nakon sprovedene kontrole od strane relevantnih poreskih organa moglo doći do utvrđivanja dodatnih poreskih obaveza, što nije od materijalnog značaja za Banku, s obzirom da su svi porezi i doprinosi na zarade, naknade članovima Odbora direktora, dobit, nekretnine, ugovore o djelu, zakup i ostalo, plaćeni na pune iznose po važećim stopama.

22.4 Poslovi u ime i za račun trećih lica

Poslovi u ime i za račun trećih lica na dan 31. decembra 2008. godine iznose EUR 127 hiljada (u 2007. godini EUR 250 hiljada). Cjelokupan iznos na dan 31. decembra 2008. godine se odnosi na komisiono obavljanje bankarskih poslova u ime i za račun

Komercijalne banke AD, Beograd u iznosu od EUR 127 hiljada (u 2007. godini EUR 180 hiljada) na osnovu Ugovora o komisionom obavljanju bankarskih poslova zaključenom između Komercijalne banke AD, Beograd i Komercijalne banke AD, Budva dana 07. avgusta 2003. godine. U skladu sa ovim ugovorom o komisionim bankarskim poslovima smatraju se poslovi naplate, kontrola namjenskog korišćenja i obezbjeđivanja naplate bankarskih kredita datih pravnim i fizičkim licima od strane Komercijalne banke AD, Beograd – filijala Budva.

Banka po komisionim poslovima ostvaruje naknadu u iznosu od 1/3 naplaćene kamate po svakom ugovoru o kreditu posebno.

22.5 Otpisani krediti i ostali plasmani

U okviru svojih vanbilansnih evidencija Banka vodi i otpisane kredite, kamatu i ostalo:

	2008.	2007.
Krediti		
- glavnica	75	181
- kamata	74	26
- ostalo	222	167
Ukupno	371	374

23 UPRAVLJANJE RIZICIMA

Najvažniji rizici kojima je Banka u svom poslovanju izložena su:

- rizik likvidnosti,
- kreditni rizik,
- kamatni rizik,
- devizni rizik,
- operativni rizik,
- rizik zemlje i drugi.

Radi što boljeg praćenja i upravljanja rizicima Banka je dužna da uspostavi adekvatan sistem za upravljanje rizicima koji obuhvata:

- pisane politike i procedure za upravljanje rizicima,
- definisana ovlašćenja i odgovornosti u procesu upravljanja rizicima,
- sistem za redovno izvještavanje i informisanje Odbora direktora i rukovodstva Banke,
- procedure za klasifikaciju aktive i izdvajanje rezervi za potencijalne gubitke po osnovu izloženosti rizicima.

Upravljanje rizicima podrazumijeva identifikaciju, mjerenje, kontrolisanje i praćenje rizika shodno visini rizičnog profila Banke.

Za primjenu procedura upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni dijelovi koji sprovode i učestvuju u procesu upravljanja rizicima kojima je Banka izložena. Nadležnosti pojedinih organizacionih dijelova u funkciji realizacije upravljanja rizicima utvrđene su pravilnikom organizacije i sistematizacije poslova Banke.

Sektor upravljanja rizicima i služba interne kontrole i revizije prate usklađenost aktivnosti organizacionih dijelova u procesu upravljanja rizicima u skladu sa važećim procedurama. Nadležnosti organa Banke u upravljanju rizicima definisane su zakonskim odredbama i propisima Centralne banke Crne Gore, odlukama Odbora direktora Banke i drugim internim aktima Banke.

23.1 RIZIK LIKVIDNOSTI

Upravljanje rizikom likvidnosti Banka ostvaruje kroz redovna praćenja dinamike dospjeća depozita i plasmana.

Upravljanje rizikom likvidnosti zahtjeva kontinuirano praćenje i mjerenje pozicije likvidnosti u kratkom roku (trenutna likvidnost) i dužem roku (likvidnost na duži rok) u cilju efikasnog upravljanja sredstvima, uz ispunjenje svih zakonskih limita vezanih za ovu oblast.

Banka je politikom likvidnosti definisala osnovu strategije i politike upravljanja rizikom likvidnosti kratkoročno i dugoročno, kao što je propisano podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore.

Radi boljeg upravljanja rizicima likvidnosti, Upravni odbor Banke je imenovao Komiter za upravljanje aktivom i pasivom. Komitet se sastaje jednom nedjeljno i prati likvidnost i druge aktivnosti vezane za upravljanje sredstvima, ročnu usklađenost aktive i pasive, kreditni rizik, devizni rizik, kamatni rizik, rizik zemlje, nivo plasmana i dospjeća, ročnost i strukturu depozita, kao i druga pitanja u skladu sa Pravilima rada Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Prema novom Zakonu o bankama i Statutu, Banka je u predviđenom roku izvršila prilagođavanje korporativnom upravljanju i imenovala nove organe uprave: Odbor direktora, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i izvršne direktore.

U toku 2008. godine kretanje poslovanja banke, a samim tim i likvidnosti možemo posmatrati kroz dva segmenta, period od početka godine do septembra i poslovanje banke u periodu nastanka globalne finansijske krize koja je obilježila zadnji kvartal. Pod uticajem globalne finansijske krize došlo je do pada depozita usled povećanja tražnje za povlačenjem depozita stanovništva. Priliv depozita naših klijenata smanjen je i zbog otežanog međubankarskog platnog prometa. Zahvaljujući podršci osnivača, dobroj poslovnoj politici i upravljanju likvidnošću na dnevnoj osnovi, očuvana je stabilnost poslovanja banke i obezbijedena zadovoljavajuća likvidnost, kako na dnevnoj tako i na dekadnoj osnovi.

	2008.	2007.
Racio likvidnosti I stepena:		
- na 31. decembar	25,81	33,64
- prosjek za period	22,64	31,51
- maksimalan za period	29,69	49,08
- minimalan za period	18,85	24,93

23.1.1 Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza Banke na dan 31. decembra 2008. godine je sledeća:

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	13,775								13,775
HoV za trgovinu i raspoložive za prodaju, izuzev akcija									-
HoV kupljenje po ugovoru o ponovnoj prodaji									-
Kredit i ostala potraživanja	4,470	111	578	7,352	6,194	10,043	21,625	10,581	60,954
HoV koje se drže do dospeljeća									-
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganje u akcije			1,904				1,198	1	3,103
Ukupno :	18,245	111	2,482	7,352	6,194	10,043	22,823	10,582	77,832

Finansijske obaveze u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Depoziti	26,930	68	751	4,222	1,935	1,828	367	171	36,272
HoV prodane po ugovoru o rekupovini									-
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama							17,000		17,000
Obaveze prema Vladi							292		292
Ostale pozajmice - dospeljele obaveze									-
Subordinisani dugovi									-
Ostale finansijske obaveze			1,648		189		1,271		3,108
Ukupno :	26,930	68	2,399	4,222	2,124	1,828	18,930	171	56,672

RAZLIKA :	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gap dospeljeća (1) - (2)	-8,685	43	83	3,130	4,070	8,215	3,893	10,411	21,160
Kumulativni Gap	-8,685	-8,642	-8,559	-5,429	-1,359	6,856	10,749	21,160	6,091
% od ukupnog izvora sredstava	-15.3%	-15.2%	-15.1%	-9.6%	-2.4%	12.1%	19.0%	37.3%	

23.2 KREDITNI RIZIK

Izloženost kreditnom riziku, koji se izražava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz:

- bonitet i kreditnu sposobnost klijenata Banke i načine (instrumente) obezbijedenja (stalno ili prema potrebi),
- stepen naplativosti kredita i kamata (dnevno i mjesečno praćenje),
- sagledavanje izloženosti Banke kreditnom riziku, procijenom stepena rizičnosti ukupnog kreditnog portfolia, u skladu sa propisanim standardima, na osnovu čega se formiraju rezerve (mjesečno praćenje) i
- evidentiranje potencijalnih gubitaka za svakog klijenta pojedinačno.

Od kreditnog rizika Banka se obezbjeđuje, prije svega:

- sagledavanjem (procijenom) mogućnosti dužnika da u ugovorenim rokovima izmiruje svoje obaveze,
- procijenom i utvrđivanjem profitabilnosti posla i stope prinosa na plasirana sredstva,
- uzimanjem fiducije od dužnika (korisnika kredita), hipoteka, zaloga, novčanih depozita i drugih instrumenata obezbijedenja: garancija drugih banaka, mjenica, itd.

Kreditnim rizikom upravljaju Sektor sredstava i plasmana, Kreditni odbor, Komitet za upravljanje kreditnim rizikom, Alko komitet i Odbor direktora.

Prema novom Zakonu o bankama i Statutu, Banka je u predviđenom roku izvršila prilagođavanje korporativnom upravljanju i imenovala nove organe uprave: Odbor direktora, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i izvršne direktore, koji zajedno sa nadležnim sektorima upravljaju kreditnim rizikom,

Prema kreditnoj politici Kreditni odbor odobrava kredite do utvrđenih limita u okviru svojih nadležnosti. Komitet za upravljanje kreditnim rizikom prati i odobrava sve velike izloženosti i kredite iznad propisanih limita o čemu jedanput mjesečno razmatra i podnosi izvještaj Odboru direktora Banke.

Imenovanjem organa banke prema novom Zakonu o bankama i Statutom i Odlukom Odbora direktora o visini transakcija, definisane su nadležnosti pojedinih organa za donošenje Odluka o odobravanju kredita.

U zavisnosti od izloženosti kreditnom riziku Banka vrši klasifikaciju bilansne i vanbilansne aktive i izdvaja potrebne rezerve za kreditne gubitke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji aktive i formiranju rezervi za kreditne gubitke.

23.3 TRŽIŠNI RIZICI

Tržišni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke nastalim usljed promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva, cijena, indeksa i /ili tržišnih faktora koji utiču na vrijednost finansijskih instrumenata.

U tržišne rizike spadaju:

- Rizik kamatne stope,
- Devizni rizik,
- Cjenovni rizik i
- Rizik druge ugovorne strane, emitenta i plasmana.

23.3.1 RIZIK OD PROMJENA KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtjeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Rizik kamatne stope se mjeri veličinom i trajanjem GAP-a a izračunava preko koeficijenta rizika kamatnih stopa.

Koeficijent rizika kamatnih stopa, kao odnos između kamoatonosno osjetljive aktive i kamoatonosno osjetljive pasive može biti: pozitivan, negativan i neutralan.

Analiza GAP izvještaja ima za cilj da pokaže nivo izloženosti riziku kamatne stope a njegovim upravljanjem da se ostvari zadovoljavajući neto kamatni prihod.

Na osnovu analiza GAP menadžment Banke utvrđuje strategiju povećanja ili smanjenja kamatnih stopa sa ciljem da se ostvari veći profit.

Koeficijent rizika kamatnih stopa na dan 31.12 2008. godine iznosi 1,65 (2007. godine 1,82) i u okviru je utvrđenog limita Banke.

Efektivne aktivne kamatne stope na godišnjem nivou na odobrene kratkoročne kredite u 2008. godini su se kretale u rasponu od 3,57 do 41,10% za privredna društva i od 7,11 do 24,71% za fizička lica, a za dugoročne kredite od 6,67 do 17,03% za privredna društva i od 3,40 do 21,25% za fizička lica.

Na depozite po videnju Banka plaća kamatu godišnje po efektivnoj kamatnoj stopi u rasponu od 1% do 4% za račune privrede i 0,10 do 1% za račune stanovništva. Na oročene depozite Banka plaća kamatu po efektivnoj kamatnoj stopi od 3 do 8,95% za pravna lica i od 1,10 do 8,50% za fizička lica godišnje.

OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	3,409					3,409
Kamatonosne hartije od vrijednosti						-
Kredit i ostala potraživanja	5,159	7,352	6,194	10,043	32,206	60,954
Ostala osjetljiva aktiva						-
UKUPNO:	8,568	7,352	6,194	10,043	32,206	64,363
% od ukupne kamatonosne aktive	13.31%	11.42%	9.62%	15.60%	50.04%	100.00%

OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti	9,343	4,296	1,831	1,822	4,510	21,802
Kamatonosne pozajmice					17,000	17,000
Subordinisani dug i obveznice						-
Ostale osjetljive obaveze					292	292
UKUPNO	9,343	4,296	1,831	1,822	21,802	39,094
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	23.90%	10.99%	4.68%	4.66%	55.77%	100.00%

RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	UKUPNO
IZNOS GAP - a -- Pozitivan/Negativan	-775	3,056	4,363	8,221	10,404	25,269
Kumulacioni Gap - Pozitivan/Negativan	-775	2,281	6,644	14,865	25,269	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	-1.01%	2.96%	8.63%	19.31%	32.83%	

23.3.2 RIZIK OD PROMJENA KURSEVA VALUTA

Devizni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitka po bilansnim i vanbilansnim pozicijama uslijed promjene deviznih kurseva i neusklađenosti u nivou aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti.

Banka je izložena deviznom riziku kada ima otvorenu neto deviznu poziciju koja predstavlja razliku između aktive i pasive u toj valuti.

Načelo potpune zaštite od deviznog rizika je da se ostvare i održavaju devizna potraživanja (devizna aktiva) najmanje u obimu deviznih obaveza (devizna pasiva), kao i da su usaglašeni sa aspekta ročnosti, agregatno i po valutama.

Devizni rizik za Banku u 2008. godini može da nastane zbog valutne strukture izvora i sredstava, a uglavnom proizilazi iz odnosa dominantnih valuta: EUR, USD, GBP, CHF i ostalih valuta. Mogućnost nastanka rizika po ovom osnovu može se sagledati iz sledećeg pregleda:

DUGE POZICIJE	DINAR	USD	GBP	CHF	OSTALO	UKUPNO
Devizna sredstva	15	2,080	44	66	93	2,298
Ugovori o kupovini stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu						-
UKUPNO	15	2,080	44	66	93	2,298

KRATKE POZICIJE	DINAR	USD	GBP	CHF	OSTALO	UKUPNO
Obaveze u devizama		1,595	35	71	21	1,722
Ugovori o prodaji stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu						-
UKUPNO	0	1,595	35	71	21	1,722

NETO POZICIJA	DINAR	USD	GBP	CHF	OSTALO
NETO DUGE (KRATKE) POZICIJE	15	485	9	-5	72
% od kapitala prve klase	0.08%	2.63%	0.05%	-0.03%	0.39%

AGREGATNO STANJE U SVIM STRANIM VALUTAMA	576
% od kapitala prve klase	3.12%

23.4 OPERATIVNI RIZICI

Operativni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu Banku izložiti gubitku.

U toku 2008. godine Banka je imala gubitke po osnovu operativnog rizika u iznosu od EUR 85 hiljada.

Na dan 31. decembra 2008. godine, rezervisanja za operativni rizik iznose EUR 40 hiljada (u 2007. godini EUR 40 hiljada).

23.5 IZLOŽENOST BANKE RIZICIMA OD POTENCIJALNIH OBAVEZA

23.5.1 Banka vodi potencijalne obaveze po vrstama i po korisnicima.

23.5.2 Kod odobravanja vanbilansnih plasmana Banka provjerava bonitet podnosioca zahtjeva na isti način kao i prilikom odobravanja kredita.

Da bi se obezbijedili vanbilansni plasmani, Banka kao sredstvo obezbjeđenja prihvata novčane depozite kao zalogu, ugovore o fiducijarnom prenosu prava svojine, ovlaštenja za naplatu duga sa računa klijenta – žiranta kod njegovog nosioca platnog prometa, mjenice, robu, hipoteku na nekretninama i pokretnim stvarima, garancije drugih banaka i Vlade CG i druge zakonom predviđene instrumente.

23.5.3 Banka je iskazala potencijalne obaveze u iznosu od EUR 4.012 hiljada, sledeće strukture:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Plative garancije	2.219	1.632
Činidbene garancije	225	221
Ostale vrste garancija	759	24
Odobreni a neiskorišćeni limiti po VISA revolving karticama	580	514
Akreditivi	229	219
Ukupno	4.012	2.610

**KOMERCIJALNA BANKA AD,
BUDVA
Analize
finansijskih izvještaja za 2008. godinu**

1 BILANS STANJA

1.1 Struktura bilansa stanja je sledeća:

U hiljadama EUR	2008.	% učešća u bilansnoj sumi	2007.	% povećanja 2007/2008
A K T I V A				
Novčana sredstva i računi kod depozitnih institucija	13.775	17.90%	29.049	-52.58%
Kreditni i poslovi lizinga	60.954	79.20%	46.858	30.08%
Manje: Rezerve za kreditne gubitke	(3.126)	-4.06%	(1.678)	86.29%
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	2.471	3.21%	2.425	1.90%
Stečena aktiva	2.295	2.98%	174	1218.97%
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	1	0.00%	1	0.00%
Ostala aktiva	807	1.05%	549	46.99%
Minus: Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu	(213)	-0.28%	(132)	61.36%
Ukupno bilansna aktiva	76.964	100.00%	77.246	-0.37%
P A S I V A				
Depoziti	36.272	47.13%	56.235	-35.50%
Obaveze po uzetim kreditima	17.000	22.09%	-	-
Obaveze prema Vladi	292	0.38%	216	35.19%
Ostala pasiva	3.107	4.04%	2.047	51.78%
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima i gubitke po osnovu operativnog rizika	237	0.31%	219	8.22%
Kapital	20.056	26.06%	18.529	8.24%
Ukupno bilansna pasiva	76.964	100.00%	77.246	-0.37%

- 1.2 U 2008. godini je došlo do povećanja obaveza po uzetim kreditima u iznosu od EUR 17 miliona, kao i do pada depozita, tako da su depoziti na dan 31. decembra 2008. godine niži za 35,50% u odnosu na dan 31. decembra 2007. godine.

2 BILANS USPJEHA

- 2.1 Banka je po godišnjem računu za 2008. godinu iskazala prihode u iznosu od EUR 9.134 hiljada i rashode od EUR 7.331 hiljada. Razlika prihoda i rashoda iznosi EUR 1.803 hiljade predstavlja dobitak u poslovanju Banke. Porez na dobit iznosi 193 hiljade, a neto dobitak EUR 1.610 hiljada.
- 2.2 U ukupnim prihodima, najveći iznos predstavljaju prihodi po osnovu kamata i naknada koji čine 91,44%. Ostali prihodi u kojima najveće učešće imaju prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja čine ostatak od 8,56 % prihoda.
- 2.3 U ukupnim rashodima, najveće učešće od 53,54% čine opšti troškovi, troškovi za kreditne gubitke 24,35%, rashodi po osnovu kamata i naknada čine 21,21% i ostali razni rashodi 0,9%.
- 2.4 Pokazatelji profitabilnosti mogu se sagledati iz sledećih pokazatelja odnosa:

	2008 (%)	2007 (%)
Dobiti i aktive	2,09	1,39
Prihoda od kamate i naknada i aktive	10,85	8,25
Rashodi od kamata i naknada i pasiva	2,02	1,00

3 KAPITAL BANKE

3.1 Kapital Banke na dan 31.12. 2008. godine čine:

U hiljadama EUR	2007.
KAPITAL PRVE KLASE	
Aksijski kapital	17.370
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina	620
Zakonske rezerve	456
IZNOS KAPITALA PRVE KLASE	18.446
KAPITAL DRUGE KLASE	
Rezerve za kreditne gubitke do 1,25% rizične aktive banke	596
Dobit tekuće godine	1.610
IZNOS KAPITALA DRUGE KLASE	2.206
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA BANKE	
Ostala nematerijalna ulaganja	(57)
Ulaganja banke u kapital drugih pravnih lica	(1)
IZNOS ODBITNIH STAVKI OD KAPITALA BANKE	(58)
OBRAČUN IZNOSA RIZIČNOG KAPITALA BANKE	
IZNOS KAPITALA PRVE KLASE	18.446
IZNOS KAPITALA DRUGE KLASE DO VISINE KAPITALA PRVE KLASE	2.206
IZNOS ODBITNIH STAVKI OD KAPITALA BANKE	(58)
IZNOS RIZIČNOG KAPITALA BANKE	20.594

- 3.2 Prema Zakonu o bankama ("Sl list RCG", br 52/00 do 55/03) i Odluci o minimalnim standardima kapitala ("Sl. List RCG" br.44/02), Banka je dužna da održava rizični kapital od najmanje EUR 5 miliona i u iznosu koji obezbjeđuje koeficijent solventnosti od najmanje 8%. Banka ima dovoljno kapitala da zadovolji zahtjeve Centralne banke Crne Gore. Koeficijent solventnosti se izračunava dijeljenjem rizičnog kapitala EUR 20.594 hiljade sa ukupnom rizikom ponderisanom aktivom EUR 47,707 hiljada i množenjem dobijenog rezultata sa 100 i iznosi 43,17% .

Novi Zakon o Bankama ("Sl. List CG" br.17/08 koji se primjenjuje od 19. marta 2008. godine), članom 8. definiše da osnovni iznos osnivačkog kapitala Banke ne može biti manji od EUR 5 miliona. Na dan 31. decembra 2008. godine novčani kapital Banke je usaglašen sa propisanim minimumom.

Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Sl.List CG" 60/08) propisana je metodologija izračunavanja koeficijenta solventnost, koja će se primjeniti prilikom izrade kvartalnog izvještaja na dan 31.03.2009. godine.

- 3.3 Prema izvodu iz registra Centralne Depozitarne Agencije na dan 31.12.2008. godine akcionarski kapital iznosi EUR 17.370 hiljada. Akcionar Komercijalna banka AD, Beograd posjeduje 100% akcijskog kapitala Banke.

Akcijski kapital se sastoji od novčanog i nenovčanog dijela i podijeljen je na akcije nominalne vrijednosti 10.000,00 EUR po akciji.

- 3.5 Dematerijalizovane hartije od vrijednosti prema Zakonu o hartijama od vrijednosti postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralne Depozitarne Agencije. Izvod iz registra Centralne Depozitarne Agencije je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

4 KVALITET AKTIVE

- 4.1 Struktura aktive prema Odluci Centralne banke Crne Gore (vidi Napomenu 2.1 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja u Napomenama uz finansijske izvještaje) je sledeća:

STAVKE AKTIVE BILANSA	Kolateral *	KLASIFIKACIJA				UKUPNO
		A	B	C	D	
Krediti	273	27.195	29.436	1.845	10	58.759
Dospjela potraživanja		2	344	1.345	504	2.195
Kamata		57	269	55		381
Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezerve		4.935	66			5.001
Aktiva na koju se izdvajaju rezerve za pot. gubitke	273	32.189	30.115	3.245	514	66.336
Aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke		13.967				13.967
STAVKE AKTIVE BILANSA UKUPNO:	273	46.156	30.115	3.245	514	80.303
Formirane rezerve		442	1.458	1.053	386	3.339
Pokrivenost	0,00%	1,37%	4,84%	32,45%	75,10%	5,03%

STAVKE AKTIVE VANBILANSA	Kolateral *	KLASIFIKACIJA				UKUPNO
		A	B	C	D	
Garancije	112	613	2.459	19		3.203
Akreditivi	229					229
Ostale vanbilansne obaveze		538	642			1.180
Vanbilans na koji je se izdvajaju rezerve	341	1.151	3.101	19		4.612
Vanbilans na koji je se ne izdvajaju rezerve		82.204				82.204
STAVKE VABILANSA UKUPNO	341	83.355	3.101	19		86.816
Formirane rezerve	40	30	159	8		237
Pokrivenost	11,73%	2,61%	5,13%	42,11%		5,14%

Minimalni iznos rezervi za kreditne gubitke obračunava se korišćenjem knjigovodstvene vrijednosti potraživanja koje se množi procentom rezerve određene klasifikacione kategorije, s tim što banka može prethodno oduzeti vrijednost sredstava obezbeđenja.

Sredstva obezbjeđenja su: iznos kolateralu u vidu novčanog depozita i iznos potraživanja koji je pokriven neopozivom garancijom:

- zemalja ili centralnih banaka zemalja OECD-a;
- banaka sa rejtingom boljim od A+, utvrđenim od eksterne agencije Standard&Poors, odnosno ekvivalentin rejtingom drugih priznatih rejting agencija;
- pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka Crne Gore.

Prilikom obračuna minimalnog iznosa rezervi za kreditne gubitke Banka je kao osnovicu koristila knjigovodstvenu vrijednost potraživanja umanjenu za vrijednost sredstava obezbjeđenja – depozite založene kod Banke.

4.2 Najveća ulaganja Banke na dan 31. decembra 2008. godine su:

U hiljadama EUR	Kreditni i dospjela i ostala potraživanja	Kamate i naknade	Potenci- jalne obaveze	Ukupna izloženost riziku	Oznaka klas.
DUŽNIK					
TRADEUNIQUE CG	4.165			4.165	B
YU BRIV	3.648			3.648	A
ROAMING					
MONTENEGRO	3.339			3.339	A
MB BANKADA	3.000	46		3.046	B
DI BAR	2.152	17	206	2.375	B
RIBARSTVO	1.291	9	60	1.360	B
KOLMA KOMERC	1.080	9	200	1.289	B
BONITA TRADE	851	7	280	1.138	B
ARSO MILIĆ	700	5	387	1.092	B
SIMGOR	1.068	9		1.077	B
BEGRAD	1.000	15		1.015	B
PREVOZ KOMERC	1.000			1.000	C
CARSKO SELO	966	26		992	B
INPEK AD	821	6	7	834	B
BAMBIS STOLARIJA	806	8	3	817	B
BORIČIĆ COMPANY	742	-5		737	A
SAMBBA TOURS	611	3		614	B
BARAC	610			610	C
MULTIMEDIA					
GROUP	557	17		574	C
ZAVOD ZA					
GRAĐEVINSKE					
MATERIJALE	547	4	9	560	A
NAVIGO	500			500	D
ATLANT AGENT	80	1	416	497	B
TOB CO	458	4		462	B
BAJIĆ-GBB	370	1	86	457	A
SKUPŠTINA					
OPŠTINE BUDVA	444	6		450	B
MONTERRA					
MONTENEGRO	200	2	222	424	A
UKUPNO	31.006	190	1.876	33.072	

4.3 Po pitanju izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2008. godine Banka ima:

- pet velikih izloženosti prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% sopstvenih sredstava: Tradeunique DOO, Budva, YU Briv DOO, Kotor, Roaming Montenegro DOO, Nikšić, MB Bankada DOO, Budva i DI BAR DOO, Budva,
- ukupna izloženost prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica ne prelazi limit od 25% sopstvenih sredstava Banke;

- zbir svih velikih kredita iznosi EUR 16.573 hiljade i ne prelazi limit od 800% sopstvenih sredstava (EUR 151.880 hiljada);
- ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa Bankom ne prelazi limit od 200% sopstvenih sredstava Banke;
- ukupna izloženost prema članovima odbora direktora, odbora za reviziju, izvršnom direktoru, uključujući i članove njegove uže porodice, ne prelaze limit od 2% sopstvenih sredstava banke (EUR 379 hiljada);
- ukupna izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom članova odbora direktora, odbora za reviziju, izvršnog direktora, uključujući i članove njegove uže porodice, i/ili članova njihove uže porodice ne prelazi limit od 10% sopstvenih sredstava banke (EUR 1.898 hiljada);
- ukupna izloženost prema zaposlenom koji nije član odbora direktora, odbora za reviziju ili izvršni direktor, ne prelazi limit od 1% sopstvenih sredstava Banke (EUR 190 hiljada).

5 POKAZATELJI POSLOVANJA

5.1 Banka je dužna da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o bankama i podzakonskim propisima donijetim na osnovu Zakona (vidi Napomenu 2.1 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja u Napomenama uz finansijske izvještaje).

5.2 Ukupna rizikom ponderisana aktiva čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku (rizična aktiva banke), pomnoženih sa odgovarajućim ponderom rizika i iznosi:

U hiljadama EUR	2008.	2007.
Ukupna bilansna ponderisana aktiva	44.501	35.150
Ukupna vanbilansna ponderisana aktiva	3.206	1.986
Ukupna rizikom ponderisana aktiva	47.707	37.136

Ukupna rizikom ponderisana aktiva izračunata je primjenom sledećih pondera rizika:

U hiljadama EUR	Stanje pozicije	0%	20%	50%	100%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11,490				
Kreditni ili njegovi delovi obezbeđeni gotovinom ulozenom u banku (kolateral)	273				
Direktna potraživanja i potraživanja bezuslovno garantovana od strane banaka iz zemalja zone A	2,206		441		
Direktna potraživanja i potraživanja bezuslovno garantovana od strane banaka iz zemalja zone B sa dospeljem do jedne godine	67		13		
Stavke gotovine u procesu naplate	6		1		
Potraživanja od banaka u Crnoj Gori	6			3	
Kreditni ili njihovi delovi obezbeđeni fiducijom ili hipotekom	44,310			22,155	
Kreditni ili njihovi delovi obezbeđeni hartijama od vrijednosti	16,371				16,371
Ostala aktiva, osim one koja se oduzima prilikom obračuna rizičnog kapitala	5,517				5,517
Ukupno aktiva bilansa stanja	80,246	-	455	22,158	21,888
Garancije koje imaju karakter kreditnih supstituta	3,091				3,091
Izdani i potvrđeni dokumentarni akreditivi, izuzev onih koji nose srednji/niski rizik	229			115	
Obaveze po ugovorima po kreditima, kupljene hartije od vrijednosti, odobrene garancije ili akcepti sa ugovorenim dospeljem do jedne godine.	580				
Ostale stavke niskog rizika uz prethodnu saglasnost Centralne banke	81,895				
Ukupne vanbilansne obaveze	85,795	-	-	115	3,091
Ukupno bilansna i vanbilansna aktiva			455	22,273	24,979
Ukupno rizikom ponderisana aktiva				47,707	

Po godišnjem obračunu za 2008. godinu, Banka je ostvarila sledeće ključne pokazatelje:

Pokazatelji poslovanja	Ostvareno	Propisano
Rizični kapital	20.594 hiljada EUR	5.000.000 EUR
Koeficijent solventnosti	43,17 %	min. 8%

5.3 Koeficijent solventnosti se izračunava dijeljenjem rizičnog kapitala EUR 20.594 hiljade sa ukupnom rizikom ponderisanom aktivom EUR 47.707 hiljada i množenjem dobijenog rezultata sa 100 i na dan 31. decembra 2008. godine iznosi 43,17%.

6 KADROVSKA, TEHNIČKA I ORGANIZACIONA OSPOSOBLJENOST

6.1 Banka na dan 31. decembra 2008. godine ima ukupno 113 zaposlenih radnika (na dan 31. decembra 2007. godine – 97 zaposlenih radnika).

Struktura stručnog kadra i pomoćnog osoblja je sledeća:

	2008	2007
■ VSS	45	38
■ VŠS	16	14
■ SSS	48	43
■ MR	4	2
Ukupno	113	97

6.2 Članovi Odbora direktora Banke su:

1. Slavica Đorđević, Predsjednik Odbora direktora;
2. Gordana Zorić;
3. dr Božo Mihailović;
4. Zlatan Živković;
5. Dragana Stojkov;
6. Dragan Marović i
7. Bojan Kordić.

6.3 Članovi Odbora za reviziju:

1. Olivera Trailović, Predsjednik Odbora za reviziju;
2. Igor Krsmanović,
3. Svetlana Ilić.

6.4 Glavni izvršni direktor je Milijana Gregović

6.5 Izvršni direktori su:

Vladimir Bulatović –Izvršni direktor za poslovanje sa stanovništvom i za operative funkcije i
Ljiljana Mićunović - Izvršni direktor za poslove upravljanja rizicima i poslove finansija i računovodstva.

6.6 Šef službe interne revizije je Ljiljana Brajić.

- 6.7 Šef službe za praćenje usklađenosti poslovanja sa zakonom – Luka Vukić.
- 6.9 Banka posluje u prostoru koji je vlasništvo Banke površine 1.080 m².

Veličina i kvalitet poslovnog prostora u potpunosti zadovoljava potrebe Banke za normalno poslovanje.

8 INTERNA REVIZIJA BANKE

U toku 2008. godine interni revizor je svoj rad usmjerio na kontrolu primjene procedura i metodologije upravljanja i mjerenja rizika: kreditnog rizika, rizika likvidnosti, rizika kamatnih stopa, deviznog i rizika zemlje i operativnog rizika.

U prvoj polovini 2008. godine interni revizor je sačinjavao izvještaje u skladu sa starom metodologijom, vršeći kontrole i analize finansijskih izvještaja pripremljenih za potrebe Centralne banke Crne Gore kojima je obuhvaćeno cjelokupno poslovanje Banke.

Interni revizor je na mjesečnom nivou pratio izloženost Banke rizicima poslovanja u skladu sa zakonskom regulativom CBCG i internim aktima Banke. Posebno je praćena izloženost kreditnom riziku i kontrola primjene Odluke o klasifikaciji aktive i izdvajanju rezervi za kreditne gubitke.

Krajem drugog kvartala 2008.godine u skladu sa zaključima Odbora direktora, interna revizija je pristupila usklađivanju rada sa metodologijom Grupe Komercijalne banke i obavila revizije koje su obuhvatile najvažnije oblasti poslovanja i poslovne procese po kojima je Banka najviše izložena rizicima poslovanja.

Prema Izvještaju internog revizora za 2008. godinu ukupan rizik Banke je ocijenjen kao nizak do umjeren, kvalitet upravljanja rizicima je zadovoljavajući, a smjer rizika je stabilan. Likvidnost Banke je na zadovoljavajućem nivou, rizik likvidnosti je umjeren, a upravljanje rizikom likvidnosti je zadovoljavajuće. Kreditni rizik je umjeren, a upravljanje kreditnim rizikom je dobro, s posebnim akcentom na praćenje velikih izloženosti i koncentraciju kredita. Osjetljivost Banke na rizik kamatne stope je umjeren, a upravljanje kamatnim rizikom je zadovoljavajuće. Devizni rizik Banke je minimalan, upravljanje deviznim rizikom dobro. Izloženost riziku zemlje je minimalna, sredstva kod inobanaka ne prelaze utvrđene limite, a kvalitet upravljanja rizikom zemlje je dobar. Operativni rizik je umjeren, a kvalitet upravljanja operativnim rizikom je zadovoljavajući.

Banka je svoje poslovanje uskladila sa novim Zakonom o bankama i uspostavila sistem korporativnog upravljanja i izabrala nove organe Banke. U propisanom roku izvršila je izradu i usklađivanje svojih akata sa Zakonom, podzakonskom regulativom i internim aktima Grupe. Banka obavlja sve bankarske poslove u skladu sa limitima utvrđenim odlukama CBCG i poslovnom politikom Banke.